

Christian Doumergue

ACȚIONEAZĂ
ȘI GÂNDEȘTE CA
ISUS

Încrezător, autentic, etern,
filozof, mistic, binevoitor...

Traducere: Liliana Scarlat

NICULESCU

Cuprins

Introducere	7
Partea întâi	
CALEA INIMII	25
1. Parabola semănătorului.....	27
2. „Intrați pe poarta cea îngustă!”	35
3. „Cereți și vi se va da!”	41
4. Să ieșim din starea de împietrire și frica de „vindecare”	47
Partea a doua	
CALEA SMERENIEI	57
5. Un pic de smerenie!	61
6. Învață să fii smerit pentru... a învăța!	67
7. Să redevenim „copii”	75
Partea a treia	
CALEA DEPĂȘIRII DE SINE	85
8. Să învățăm să ne „des-centrăm”	89
9. „Paiul și bârna”	95
10. Să condamnăm furia	105
Partea a patra	
CALEA ADEVĂRULUI.....	117
11. Să devenim un pom bun	121
12. Să nu (ne) ascundem (de) nimic	125

13. „Nu spuneți minciuni”	131
14. Să gândim pe termen lung.	137
15. Calea lucrurilor mărunte.	143
16. Să facem alegeri (sincere)	147
17. Să alegem înseamnă (să acceptăm) să ne schimbăm	155

Partea a cincea

CALEA CREDINȚEI	161
18. „Priviți la păsările cerului...”	165
19. Să ne inspirăm din natură	171
20. „Ajunge zilei grija ei.”	177
21. „Cei din urmă vor fi cei dintâi” sau cum să trecem mental peste perioadele dificile.	185
22. Să renunțăm la propria voință	191
23. Să avem credință	197

Partea a șasea

CALEA ÎMPĂRĂȚIEI INTERIOARE	205
24. „Împărăția mea nu este din această lume”	209
25. „Împărăția este înăuntrul vostru”	213
26. „Aveți sare întru voi”	221
27. Să alegem „partea bună” sau cum să ne recentrăm pe esențial	227
28. Adevăratele bogății	233
29. „Nu numai cu pâine va trăi omul”	241
30. Lumina interioară	247
Câteva gânduri drept concluzie: „Învieră”	253

Introducere

Acționează și gândește ca Isus?

Isus Christos Superstar

Credincios sau nu, toată lumea îl cunoaște pe Isus. Toată lumea are în minte povestea vieții lui. Desigur, în moduri care, uneori, sunt foarte diferite! Pentru un credincios, de exemplu, Isus este Salvatorul. Fiul lui Dumnezeu, care a venit pe pământ, întrupat, cu chip de om, ca să răscumpere păcatele omului, pentru a-i asigura omenirii decăzute (de la păcatul original al lui Adam și Eva) un loc în paradis. Pentru a face asta, după ce a fost adus pe lume de Fecioara Maria, el și-a manifestat divinitatea prin diferite minuni (unele fiind adesea adevărate exorcizări), a murit, apoi a înviat, înainte de a se ridica la cer de Înălțare¹.

Această imagine a lui Isus ca ființă divină înzestrată cu puteri supranaturale, transmisă timp de secole în special de multe picturi și imagini, își are originea în viața lui Isus așa cum este ea relatată în toate cele patru Evanghelii (texte scrise probabil între anii 70 și 110).

¹ În original, *l'Ascension*, numele sărbătorii în limba franceză (*n. trad.*)

O simplă legendă, vor obiecta scepticii! Pentru un ateu (persoană care nu crede în Dumnezeu și care, prin urmare, nu poate să creadă nici în fiul acestuia), Isus este într-adevăr un om ca toți ceilalți, a cărui viață a fost „înfrumusețată” de religie sau, în cel mai rău caz, a fost un mit inventat bucată cu bucată. Această teză mitică și-a avut, la un moment dat, perioada ei de glorie, dar a încetat să mai fie valabilă. Dacă încă mai are câțiva adepți, tot mai puțini, ce-i drept, istoricii, în cvasitotalitatea lor, susțin că nu există nicio îndoială asupra realității istorice a lui Isus.

Isus a existat!

Cercetările istorice, printre care cele arheologice, au adus diverse dovezi care, toate, sunt de acord cu existența istorică a lui Isus.

Repere istorice: În căutare de dovezi

Astăzi există puține îndoieli în privința existenței lui Isus. Cei mai mulți istorici sunt de acord cu acest lucru. Cu toate acestea, nu avem nicio „dovadă” a existenței sale așa cum avem pentru o figură istorică, cum ar fi, de exemplu, Napoleon. Prin urmare, nu trebuie să căutăm, referitor la existența istorică a lui Isus, „dovada absolută”, ci mai degrabă „niște urme sau fapte care se coordonează între ele”. Faptele relatate în Evanghелиi au lăsat într-adevăr puține urme (altele decât cele scrise), inclusiv când este vorba de personaje puternice ale epocii, care

I-au cunoscut pe Isus. Acesta este cazul, de exemplu, al lui Ponțiu Pilat sau, cum este mai cunoscut, Pilat din Pont. Prefectul roman al Iudeii joacă un rol important în Evanghelii. El a fost cel care a susținut (împotriva voinței lui) condamnarea lui Isus la moarte prin răstignire. Cu toate acestea, abia în 1961 s-au descoperit primele dovezi arheologice ale existenței lui! Este vorba despre o inscripție care îi poartă numele (*Pontius Pilatus*) găsită în Cezareea, Israel. De atunci, a fost găsit doar un singur obiect inscripționat cu numele lui Pilat, și anume un inel împodobit cu un sigiliu, care a fost dezgropat în 1969 în Cisiordania, dar care nu a fost interpretat corect ca referindu-se la Pilat decât în... 2018!

Astfel, istoria contemporană vede în Isus un om care, prin existența sa, a lăsat o amprentă durabilă asupra memoriei umane. Singura întrebare care se pune este: Cine era el? În funcție de ideologia lor personală (pentru că istoria nu este niciodată neutră...), istoricii au reușit într-adevăr să schițeze portrete uneori foarte diferite ale lui Isus.

Printre ipotezele formulate o găsim și pe cea a... „agitatorului politic”! Cu alte cuvinte, Isus ar fi un fel de revoluționar. Această concepție, foarte orientată, a fost apărută din secolul al XIX-lea de unele curente socialiste, dornice să facă neapărat din Isus o persoană „laică”, să o scoată din zona religioasă. Pare însă greu de susținut.

În cele mai vechi surse pe care le avem despre el, adică în Evanghelii, Isus se află cu siguranță în centrul unor incontestabile tulburări sociale, politice și religioase care vor culmina cu răstignirea sa. Dar toată această agitație nu

este în niciun caz provocată de declarațiile sale politice. Isus nu se amestecă în astfel de probleme. De altfel, el ne invită cât se poate de clar să separăm spiritualul de politică atunci când declară: „Dați cele ce sunt ale Cezarului, Cezarului și cele ce sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu² [...]” (Să ne amintim în câteva cuvinte această primă lecție!)

Un maestru spiritual

Indiferent de sursa luată în considerare, mesajul lui Isus este exclusiv unul spiritual. Toate scrierile referitoare la el ni-l înfățișează ca pe un „maestru spiritual”, adică un om care, după ce a trăit o experiență spirituală, vrea să o împărtășească și altora prin învățătura sa.

Dacă din acestea am reținut mai ales povestea minunilor făcute de el și a morții sale, Evangheliile ni-l arată, în mod regulat, pe Isus, învățându-i pe ucenicii săi.

Cu siguranță mai puțin „spectaculoase” decât minunile sau crucificarea lui cumplită și odioasă, „cuvintele” lui Isus sunt, de fapt, adevăratul miez al Evangheliilor. Fiind tot atâtea lecții transmise de Isus în timpul vieții sale, acestea sunt vectorul unei adevărate învățături spirituale care se desprind de-a lungul povestirilor din Evanghelii.

Isus vorbește despre Dumnezeu, desigur, dar nu numai! El ne invită la adevărate momente de reflecție filozofică asupra existenței umane. În repetate rânduri, ne învață despre

² Matei, 22:21 și Luca 20:25. Traducerile din Evangheliile folosite în această carte sunt cele ale lui Louis Segond, pentru versiunea în limba franceză. Pentru limba română s-au folosit versiunile <https://www.bibliaortodoxa.ro>, textul site-ului fiind preluat din *Biblia sau Sfânta Scriptură*, făcându-se modificările necesare pentru a fi în conformitate cu originalul. (n.a., n. trad.)

ar trebui să ținem cont și de faptul că Isus ar fi putut foarte bine să-și construiască mesajul și ideile plecând de la propria sa experiență. Ca un veritabil mistic, Isus a experimentat într-adevăr diferite practici spirituale, mai ales atunci când s-a retras singur în deșert să postească patruzeci de zile și patruzeci de nopți⁴. Este, de asemenea, sigur (din mărturiile evanghelice) că întrebările spirituale l-au preocupat pe Isus de foarte devreme. Când avea 12 ani, părinții lui, după ce l-au pierdut și l-au căutat în zadar mai multe zile, l-au găsit în mijlocul învățătorilor, ascultându-i și punându-le întrebări. Faptele sunt relatate în Evanghelia după Luca: „Părinții lui Isus mergeu în fiecare an la Ierusalim, de Sărbătoarea Paștelui. Când el avea doisprezece ani, au urcat acolo, după obiceiul sărbătorii. Apoi, după ce au trecut zilele de sărbătoare și ei au trebuit să se întorcă, copilul Isus a rămas la Ierusalim. Tatăl și mama lui nu au observat. Crezând că era cu tovarășii lor de călătorie, au mers cale de o zi, iar apoi l-au căutat printre rudele și cunoscuții lor. Dar, negăsindu-l, s-au întors la Ierusalim să-l caute. După trei zile l-au găsit în templu, așezat în mijlocul învățătorilor, ascultându-i și punându-le tot felul de întrebări. Toți cei care îl auzeau se minunau de priceperea și de răspunsurile pe care le dădea. Când părinții lui l-au văzut, au rămas uimiți și mama lui i-a zis: Fiule, de ce ne-ai făcut nouă așa? Iată, tatăl tău și cu mine te-am căutat îngrijați⁵.”

⁴ Matei, 4:1-11.

⁵ Luca, 2:41-48.

Este Isus un coach?

Să-l vezi pe Isus ca pe un ghid pentru „dezvoltare personală” poate fi ceva surprinzător. În mintea tuturor se află imaginea unui Isus „salvator universal”, care a venit să se sacrifice pentru salvarea neamului omenesc. Această reprezentare ne îndeamnă să-l vedem pe Isus ca pe un fel de „supraom” inaccesibil. Un zeu, sau un semizeu, atât de îndepărtat de noi, încât nu putem să ne identificăm cu el (fie că suntem credincioși, fie că nu suntem). Asta înseamnă să uităm că, în Evanghelii, Isus se prezintă el însuși ca un model de urmat. Am putea chiar spune ca un coach în ale vieții!

În timpul Predicii de pe Munte (cea mai lungă învățătură orală a lui Isus, după cum se spune în Evanghelii, care își datorează numele faptului că are loc pe vârful unui munte), Isus îi invită pe toți cei care au venit să-l asculte să-i pună în practică cuvintele:

„[...] oricine aude aceste cuvinte ale mele și le îndeplinește, va fi asemenea unui bărbat înțelept care și-a clădit casa pe stâncă. A căzut ploaia, au venit puhoaietele, au suflat vânturile și au bătut în casa aceea, dar ea nu a căzut, fiindcă era întemeiată pe stâncă. Iar oricine aude aceste cuvinte ale mele, și nu le îndeplinește, se va asemăna celui bărbat nechibzuit care și-a clădit casa pe nisip. Și a căzut ploaia, au venit puhoaietele, au suflat vânturile și au bătut în casa aceea, și a căzut. Și căderea ei a fost mare⁶.”

Astfel, Isus nu spune că a venit, de unul singur, să salveze toată omenirea. Dimpotrivă, el invită pe fiecare să-și construiască propriile fundații. Și, pentru a face acest lucru,

⁶ Matei, 7:24-27.

se asigură că învățătura lui îi permite fiecărui individ să reziste încercărilor vieții (atacurile exterioare care testează casa descrisă în metafora sa).

.....

Repere istorice:

Cum au ajuns până la noi cuvintele lui Isus spuse acum aproximativ două mii de ani?

De îndată ce cineva este interesat de Isus și de învățătura lui, principala sursă de informații și cea mai veche este cea oferită de cele patru Evanghelii ale Noului Testament: Evangheliile după Matei, Marcu, Luca și Ioan. Primele trei sunt foarte asemănătoare și au multe pasaje identice. Putem data scrierea acestor Evanghelii între anii 70, pentru cea după Marcu (deci aproximativ patruzeci de ani după moartea lui Isus pe cruce), și 100, chiar 110, pentru cea după Ioan. Evanghelia după Matei (scrisă spre anii 80-90) și cea după Luca (în jurul anilor 80-85) ar fi fost compuse din Evanghelia după Marcu (mai veche decât ale primelor două, deci) și dintr-un alt text, care a dispărut, sursa Q sau documentul Q (din germanul „*Quelle*” adică „sursă!”), o culegere ipotetică de pilde rostite de Isus Christos, care ar fi fost scrise în jurul anilor 50.

Dar, pe lângă aceste texte, există și altele, și anume scrierile apocrife. Cu alte cuvinte, scrierile ascunse! Este vorba despre niște scrieri, de obicei Evanghelii, declarate „eretice” de către Biserică, pe care aceasta nu le-a găsit, de fapt, în conformitate cu dogma sa (ca orice mișcare, creștinismul s-a împărțit într-adevăr foarte repede în mai multe ramuri, uneori puternice, chiar agresive, total

opuse unele altora, dintre care unele în cele din urmă s-au strâns în jurul Bisericii Romei). Există astfel o Evanghelia a Mariei (Magdalena), o alta după Filip, una după Iuda sau chiar una după Toma... și multe altele! Condamnate să fie arse sau distruse de Biserica primelor secole, unele dintre aceste texte au fost ascunse de proprietarii lor (care le-au îngropat în niște vase de lut, de exemplu), fiind găsite multe secole mai târziu.

Evanghelia după Toma este probabil cea mai populară dintre aceste scrieri mult timp necunoscute și, deci, nerecunoscute. Începe cu această propoziție: „Iată cuvintele ascunse pe care le-a spus Isus cel viu”, care l-au înconjurat de un anumit mister pentru publicul larg. Contrar Evangheliilor după Luca, Marcu, Matei și Ioan, nu este o relatare a vieții lui Isus (miracolele înlăptuite sau răstignirea lui), ci o compilație de învățături și lecții pe care el le-ar fi rostit. Aceste spuse ale lui Isus Christos (numite *logia*, *logion* la singular) ar fi fost adunate de apostolul Toma. Dacă copia acestei Evanghelii descoperite la Nag Hammadi (Egipt), în 1945, datează din secolul al IV-lea, analiza sa științifică ajunge la concluzia că a fost scrisă între secolele I și II. Unii cercetători sugerează chiar că mai multe pasaje din *Evanghelia după Toma* ar fi mai vechi decât cele ale Evangheliilor Noului Testament și ar constitui, prin urmare, o sursă de informare despre învățăturile lui Isus înainte de acestea! Acest text (deși a fost condamnat de Biserică din motive care sunt prea complicat de explicat aici...) constituie așadar o sursă importantă de informații despre felul lui Isus de a-și transmite învățătura.

